

LJUNGBY
KOMMUN

Barn- och utbildningskontoret
Eva Jönsson

2010-11-02

Utvärdering av nuvarande resursfördelningssystem för förskolan.

ERFARENHET
KREATIVITET
KOMPETENS

Inledning

Barn- och utbildningsnämnden fattade under våren 2009 ett beslut om ett nytt resursfördelningssystem för förskolan. Den första mätningen utifrån det nya systemet gjordes i augusti 2009. Då beslutades också att systemet skulle utvärderas under 2010.

Bakgrund

Resursfördelningen för förskolorna i Ljungby kommun har tidigare skett genom en fördelning som var baserad på hur många platser varje enhet hade, om man sedan fyllde upp till nivån hade ingen betydelse för hur mycket resurser man fick. Givetvis hade man kravet på sig att när det fanns barn i kön så skulle platserna fyllas ut och när det var brist på platser fick man under perioder ta in överinskrivningar.

De första resursfördelningar som gjordes efter barnens ålder och timmar var 2007. Detta system hade brister och ett nytt system utarbetades under läsåret 2008-2009 för att träda i bruk augusti 2009.

Nuvarande system bygger på ett koefficientsystem med 8 olika nivåer beroende på ålder och omsorgstid. Det finns ingen grundbemanning utan endast en grundfördelning av antalet platser. Städ och kost är lagt utanför.

Koefficienter:

Antal timmar /vecka	0-15	15,1-25	25,1-35	35,1-
Barn 1-2,5 år	0,145	0,206	0,233	0,304
Barn >2,6 år	0,098	0,105	0,163	0,216

Det är fyra avstämningsperioder per år: 20 januari, 20 april, 20 augusti och 20 november.

Syfte

Att utreda effekterna av det nya systemet. Vilka förändringar har det inneburit för verksamheten och i förlängningen för det enskilda barnet?

Finns det brister, behöver vissa delar justeras? Men också se vilka fördelar systemet inneburit.

Metod

Synpunkter har lämnats av rektorer med ansvar för förskola, placeringshandläggare, administrativ chef och barn- och utbildningschef. Föräldrars synpunkter har förmedlats via placeringshandläggare och vid besök i verksamheten har personalens synpunkter lyssnats in. De frågor som ställts har varit:

- Vilka fördelar kan du se i nuvarande system?
- Vilka nackdelar kan du se?
- Vilka idéer har du till förändring?
- Övriga synpunkter.

Resultat

Nedan redovisas de synpunkter som framkommit vid intervjuer, samtal och de svar som lämnats skriftligt på de frågor som ställts till rektorer.

Fördelar

De yngre barnens behov av resurser har stärkts.

Systemet är rättvist.

Med tiden kan synsättet förändras, så att man inte låser sig vid att man har ett visst antal barn, utan att man ser helheten.

Positivt att städ och kök läggs utanför resursfördelningen.

När det ligger ett tidigt mätdatum på hösten får man snabbt igång gruppen och kan koncentrera sig på att jobba med den pedagogiskt och socialt istället för att dra ut på inskolningar en lång bit in på hösten.

Effektivt - resurserna är där de behövs.

Lika ekonomiska förutsättningar för en likvärdig förskola.

Man tvingas hitta nya vägar och nya arbetsmetoder.

Nackdelar

Mätdatumet i augusti skapar problem. Föräldrar känner sig pressade att välja inskolningsdatum efter mätdatum.

Gruppinskolningar med för stora grupper gör att personalen inte hinner med varje barn och förälder. Det skapar stress hos personalen, detta påverkar både de nya barnen och de barnen vi redan har i vår verksamhet.

Svårigheter att få ihop organisationen när förskolorna är små. T.ex. på landsbygden där man inte har en jämn tillströmning av barn, men också om man har ett stort antal 15-timmarsbarn. För att resursfördelningen ska fylla sitt syfte måste man ha en flexibel personalstyrka. Detta skapar oro hos personalen. Hur löser vi det när vi har personal som frivilligt går ner i tjänst, ett halvår kan vi bevilja tjänstledigt för del av tjänst, men efter det förlorar de en del av sin tjänst.

Många tjänster läggs som vikariat eftersom man inte vågar binda upp sig.

Det är väldigt stor skillnad på ett barn som är 2,5 år mot ett barn som är 5 år, ändå ger de samma resurser. Kanske vi behöver fler koefficienter?

Barn med olika svårigheter kompenseras inte i nuvarande system, vissa område kan drabbas speciellt hårt av detta.

Systemet har inneburit en minskad personaltäthet.

Skapar en oro för ekonomin, man har inte kontroll på samma sätt som man hade tidigare.

Konkurrensen ökar inom vår verksamhet.

Skapar osäkerhet och oro vid ständiga förändringar i arbetslagen.

Vi kan inte ge samma service och trygghet till alla barn och föräldrar eftersom vissa avdelningar inte kan ha öppet hela dagen.

Modellen tar mycket kraft och energi.

Många barn på avdelningarna för att kunna behålla arbetslaget.

Övriga synpunkter och förslag till förändringar

Önskemål om att minska antalet mätpunkter till två gånger per år, en gång i mitten av höstterminen och en gång i mitten av vårterminen.

15-timmarsbarnen borde generera mer resurser.

Hänsyn ska tas till faktorer som annat modersmål och social problematik.

Ändra åldersgränsen för små barn till 3 år.

Utgå från en grundbemanning.

Återgå till den bemanning som gällde innan besparingarna som beslutades i januari 2009. Då plockades 0,1 per avdelning, totalt 6,6 tjänster.

Diskussion

Det råder en nästan samstämmig åsikt om att något slags resursfördelningssystem ska finnas. Vi ska inte gå tillbaka till ett system med enbart fasta platser. Många efterfrågar en grundbemanning med tillägg. Antalet mätningar efterfrågas att ändras till två per år, men blir det inte mer sårbart då? Har man fått in fler barn i verksamheten eller fått en ökning av antalet timmar senare på terminen kompenseras man inte för det i budget, så som är fallet om man har fler mätningar.

Det som upplevs som det största problemet är mätdatumet i augusti. Den skapar en hysteri som drabbar så väl barn som föräldrar, personal, rektorer och placeringshandläggare.

Föräldrar styrs att välja inskolningsdatum efter detta. Det blir svårt att få in schema, mätningen drar ut på tiden och fyller då inte samma funktion.

Gruppinskolningar som man tvingas göra kan vara positivt, men inte i för stora grupper.

Personaltätheten har sjunkit och det är svårt att avgöra om resursfördelningssystemet är orsak till detta eller om det är besparingen som gjordes i början av 2009 som ensam är orsak till den effekten. 2008 hade vi 5 barn per vuxen mot 5,6 barn per vuxen 2009. Kommungruppen ligger 2009 på 5,4 barn per vuxen, 2008 var siffran 5,3. Anledningen till att resursfördelningssystemet bidragit till detta är att innan komplementerades verksamheten när barnantalet ökade, vi drog aldrig ifrån någonting när det fanns tomma platser.

Men är det vår vilja att ligga sämre i personaltäthet än kommungruppen? Är det så att det idag finns utrymme i ekonomin för att gå tillbaka till personaltätheten som vi hade tidigare eller åtminstone till den personaltäthet som kommungruppen har. Skulle personaltätheten öka är verksamheten inte lika känslig för förändringar.

Skillnaden med det nya systemet är att då hamnar resurserna där de behövs och inte där det finns tomma platser.

När vi inte längre har samma tryck från kön till vår verksamhet, ska vi ändå behålla beslutet med två barn per plats för 15-timmarsbarnen?

Systemet kräver en flexibilitet i organisationen som skapar oro. Mycket kraft går åt till detta, som istället skulle kunna läggas på barnen och på att utveckla verksamheten. Vi måste hitta en väg att förhindra den oro som uppstår under nuvarande system. Samtidigt är det en verklighet i det samhälle vi lever i.

Åldersindelning för de olika koefficienterna är ifrågasatt. Det finns önskemål om att höja åldersgränsen från 2,5 till 3. I dagsläget skulle detta innebära en ökning med ca.12 tjänster i kommunen, som utvecklingsledare för förskolan kan jag naturligtvis se det som positivt, men samtidigt kan jag inse att det måste finnas utrymme för detta i ekonomin.

Vi bör fundera på om åldergränsen för koefficienterna ska ändras och om vi kan hitta en väg för att kompensera verksamheterna för resurskrävande barn. Men vem ska avgöra vilka barn som är resurskrävande och var ska vi dra gränsen? Barn som behöver extra stöd idag får också stöd på andra sätt än genom resursfördelningssystemet, t.ex. språkpedagog, modersmålsstöd och specialpedagog. Barn i förskolan med synnerliga svårigheter får också del av potten för

socialt stöd. Vi får inte låsa oss fast vid personalresurserna utan också hitta andra och nya vägar för att hela tiden göra det bästa av det vi har.

Vi är utsatta för en ökande konkurrens som gör att vi måste visa upp och framhålla vår verksamhet. De enheter som är attraktiva i tätorten har fullt och tillgodoses då också med ökade resurser. Problemet kvarstår på landsbygden där tillströmningen av barn varierar. Där är man mer sårbar och där finns ett större behov av en grundbemanning som är efterfrågad.

Det är inte enbart kvantiteten av resurser som avgör kvalitén på verksamheten utan också hur resurserna används, förhoppningsvis kan vi med små justeringar i systemet åstadkomma ett lugn och en arbetsro som ger förutsättningar för en utveckling av vår förskoleverksamhet.

Förslag till beslut

- Utöka med ytterligare ett mätdatum den 20 september eller flytta fram mätningen som nu görs den 20 augusti.
- Justeringar för att öka personaltätheten i nivå med kommungruppen:
Alt.1
Fördela ut de 0,1 tjänst per avdelning som togs som besparing under 2009.
Alt. 2
Höja åldersgränsen för koefficienterna från 2,5 år till 3 år.
- Vi behöver ytterligare ett läsår med detta system för att se effekterna fullt ut, både organisatoriskt, kvalitetsmässigt och ekonomiskt. En ny utvärdering bör göras under 2011.

Eva Jönsson
utvecklingsledare